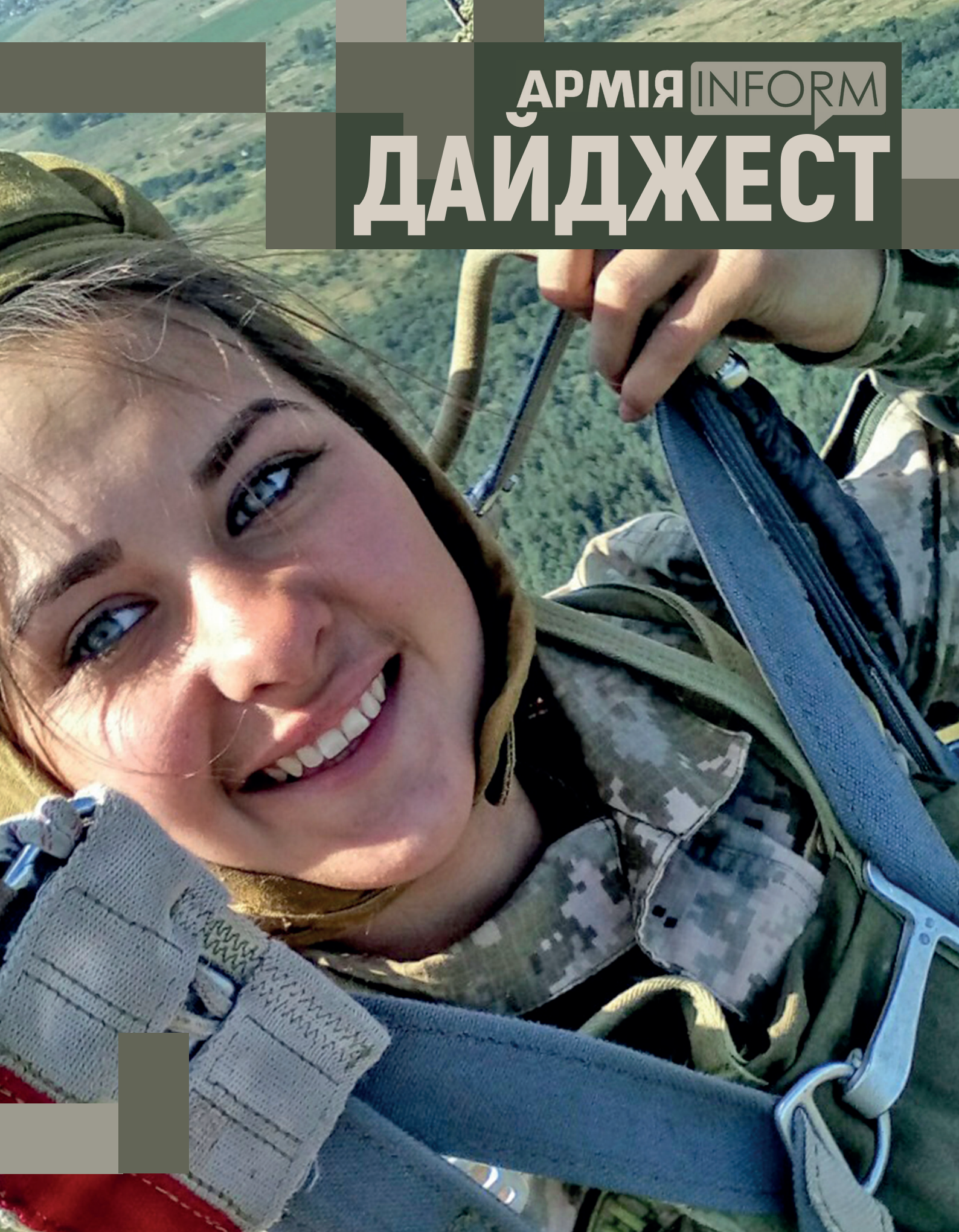

АРМІЯ INFORM

ДАЙДЖЕСТ

Пріоритетні напрямки реформи Міністерства оборони і Збройних Сил України.....3
Час нової армії.....4
Цьогоріч на озброєння війська прийнято 35 нових зразків ОВТ.....6
Безпілотний авіаційний комплекс поля бою «Spectator-M1».....6
Бронеавтомобіль «БАРС-8».....6
Радіолокаційний комплекс розвідки вогневих позицій «Зоопарк».....7
30-мм автоматичний гранатомет КБА-117.....7
Модернізована БМ 9А33БМД ЗРК «Оса-АКМ».....7
Комплекс «Мандат-Б1Е».....7
«Нептун» дістане і за 300 км від нашого берега.....8
40-мм автоматичний гранатомет УАГ-40.....9
На цьогорічному рахунку наших військових 24 міжнародні навчання.....10
«Ангели» стріляють з лука: «Тайра» – учасниця INVICTUS GAMES.....12
Вони представлятимуть Україну на змаганнях у Нідерландах.....13
«Ігри нескорених – 2020» відбудуться 9-16 травня у Гаазі.....13
Чому сержантом бути круто?.....14
Як мотивують іти професійною сержантською кар'єрою.....15
Контрактники отримують гроші за піднайом орендованого житла.....15
Неодружені солдати та сержанти жодної копійки не платитимуть за проживання в казармах поліпшеного типу.....15
Вища цивільна освіта для сержантів – безоплатна.....15
Від солдата до головного сержанта батальйону.....16
Що робить Олександра серед артилеристів?.....17
Пільги учасникам бойових дій.....18
Мова позначень і жестів спецпризначенців.....20
Як обдурити тепловізор.....21
Нове харчування: 2, 21, 52... суд.....22
Топ-5 російських фейків про українську армію.....24
Зала Пам'яті – нова традиція українського війська.....26

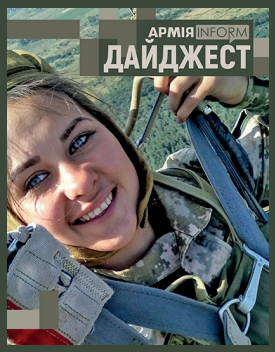

ДАЙДЖЕСТ
ІНФОРМАЦІЙНОГО
АГЕНТСТВА
АРМІЯ INFORM

Адреса:
м. Київ, вул. Московська,
буд. 45/1, корп. 33.

armyinform.com.ua
press@armyinform.com.ua
fb.com/armiyainform
@army_inform
@armyinformcomua
+38 (044) 285-70-33

Начальник
Інформаційного агентства
Геннадій КАРПЮК

Віддруковано ТОВ «ТЕРНО-ГРАФ»,
м. Тернопіль, вул. Текстильна, 18.
Зам. № 5316
Наклад: 25 000 прим.

Пріоритетні напрямки реформи Міністерства оборони і Збройних Сил України

Реформа оборонних закупівель

1. Прозорий процес закупівель
2. Оптимізація закупівель через Централізовану закупівельну організацію
3. Сучасні політики у військово-технічній сфері
4. Ефективна система управління життєвим циклом
5. Створення системи державного гарантування якості оборонної продукції

Прозорість та ефективне використання оборонного бюджету

Розбудова військової інфраструктури

Модернізація та розбудова військових баз та містечок

Розвиток мережі модульних польових таборів

Типові проєкти швидкозбірних конструкцій

Арсенали і склади захищені від БПЛА та інсайдерських диверсій

Належні комфортні умови для військовослужбовців під час виконання навчальних та бойових завдань

Стратегія оборони держави

Оборонний огляд

Стратегія воєнної безпеки

Стратегії та Програми розвитку видів, родів ЗСУ

Створення системи визначення реальних і потенційних загроз

План оборони України

Створення ефективної системи оборонного планування й розвитку ЗСУ для протистояння існуючим та майбутнім викликам і загрозам

Впровадження стандартів НАТО

1. Впровадження «ключового пакета» стандартів НАТО для максимально швидкого наближення Збройних Сил України до операційної сумісності з арміями держав-членів НАТО
2. Розробка дорожньої карти для адаптації і впровадження стандартів Альянсу
3. Створення спроможності для впровадження процесу вивчення та узагальнення досвіду у ЗСУ

Відповідність військовим критеріям членства в НАТО

Професіоналізація та соціальний захист військовослужбовців

Створення концепції кадрової політики до 2025 року

Комплектування ЗСУ «від кількості до якості»

Професійна підготовка та військова освіта

Система соціального забезпечення

Перехід на контрактну армію

Професійні, вмотивовані, соціально захищені військовослужбовці

Єдиний електронний документообіг

1. Створення електронних реєстрів та послуг
2. Електронний військовий квиток та автоматизована система управління кар'єрою військовослужбовця

Діджиталізація адміністративних процесів

Безпека Чорноморського регіону

1. Розвиток спроможностей ВМС ЗС України
2. Формування морської стратегії України
3. Формування регіональних союзів та участь у спільних навчаннях
4. Збільшення взаємодії з НАТО та присутності партнерів у регіоні
5. Інформаційна політика та юридичні дії

Створення поясу безпеки та захист економічних інтересів у Чорноморському регіоні

Забезпечення житлом

1. Будівництво
2. Депозитно-монетарна житлова програма для купівлі та іпотеки
3. Розподіл житла
4. Переведення обліку і ведення в онлайн

Комплексна система забезпечення житлом та виплати компенсації

Озброєння та інноваційні технології

Створення Об'єднаного центру інновацій

Впровадження Єдиного інформаційного простору

Закупівля сучасного озброєння у вітчизняних та закордонних виробників

Реалізація спільних технологічних проєктів з державами-членами НАТО

Сучасні, інноваційні ЗСУ, взаємосумісні з державами-членами НАТО

Запобігання, виявлення і протидія корупції

1. Ефективний внутрішній контроль та управління ризиками
2. Усунення умови корупції у сферах
3. Невідворотність відповідальності за корупцію
4. Виховання нетерпимості до корупції

Створення системи, яка запобігає та ефективно реагує на факти корупції

Система територіальної оборони

1. Фахова військова підготовка громадян
2. Зміна системи управління
3. Створення пілотних регіональних програм
4. Створення системи національного спротиву
5. Всенародний характер

Ефективна система, де кожен громадянин має право, а не обов'язок на збройний захист

Дайджест АрміяInform містить QR-коди, аби ви могли швидко перейти на наш сайт саме у ту рубрику, яка вас цікавить.
Зчитати QR просто:

1. Встановіть програму-розпізнавач QR-кодів на свій телефон і запустіть її.
2. Наведіть об'єктив камери на зображення QR-коду. Код розпізнається автоматично або натисніть на кнопку Snapshot для активації сканера.
3. Інформація, зашифрована в QR-коді, з'явиться на екрані мобільного телефону.

Час нової армії

Як наше військо відновлює власні бойові традиції

За останні кілька років Українська армія трансформувалася, позбулась атавізмів старої пострадянської моделі й набула обриси сучасного зразка. Наше військо технічно оснащене, бійці добре навчені та сповідують ідеологію української автентичності. Бойовий дух українських воїнів сформувався в умовах підступної агресії Російської Федерації – мілітарного сусіда, який воює не лише зброєю, а й потужною пропагандою. Тож нині, подумки повертаючись у минуле, можемо констатувати: ми маємо військо, гідне своєї держави і народу.

Історично-ціннісний ребрендинг Збройних Сил триває уже третій рік. Ідеологія нашої сучасної армії базується на бойовому минулому козаків, славетних походах київських та галицьких князів, а також армії УНР. Дякувати Богу, в багатому на подвиги літописі українського війська безліч битв і дат, гідних приурочення. Хай там що, а традиції предків ми шанували завжди. Тому, поєднуючи історичне минуле з новітніми подвигами наших героїв, присвоєння почесних найменувань військовим підрозділам, які відзначились у бойових діях на Донбасі, стало доброю традицією в українському війську. Цей унікальний звичай, розпочатий в 2015 році Петром Порошенком, нині успішно продовжує Президент Володимир Зеленський.

Тяглість поколінь знайшла відображення й в елементах однострою. З'явилася повністю нова символіка та знаки розрізнення, зокрема військових звань та розміщення їх на погонах від ліцеїстів до генералів, нові берети, їхні кольори та призначення. Шапка «мазепинка», колір берета, дизайн нарукавної нашивки, напис на шевроні чи стязі – це меседжі та коди, які пояснюють, за які цінності потрібно воювати. І в який спосіб!

За роки сучасної війни на Донбасі народилися розповіді, історії, хроніка з найзапекліших боїв, з'явилися нові відзнаки, які пов'язані зі звільненням та обороною міст Українського Сходу.

Життя не стоїть на місці. Ми є свідками того, як в Україні відбуваються воістину історичні події, народжуються нові герої, даючи поштовх для переоцінки сумнівних «совкових» традицій. Тепер гаслом українського воїна і патріота стало історично наше, мільйони разів вимовлене на революційному Майдані, в окопах та бойовищах вітання «Слава Україні! Героям Слава!». Ми святкуємо нові свята і встановлюємо меморіали нашим героям, тим самим свідомо викреслюючи з українського календаря чуже, штучно до нас привнесене із російської армії-окупанта.

Нині українське військо вибудовує власну автентично-історичну платформу. І зроблено дійсно багато. Великим кроком до формування такого ідеологічного фундаменту стало впровадження у війську повної декомунізації. Наша армія наповнює власний кейс військово-історичних традицій, окремішніх від російських чи радянських версій.

Олег СУШИНСЬКИЙ

2015 рік

- **90-му окремому аеромобільному батальйону 81-ї окремої аеромобільної бригади** присвоєно почесне найменування імені Героя України старшого лейтенанта Івана Зубкова.

2016 рік

Почесні найменування присвоєно 2-м бойовим літакам та 1-му кораблю:

- літаку Су-27 831-ї бригади тактичної авіації Повітряних Сил ЗС України – ім'я Василя Нікіфорова;
- літаку Іл-76 МД 25-ї бригади тактичної авіації Повітряних Сил ЗС України – ім'я Олександра Бєлого;
- середньому десантному кораблю 5-ї бригади Південної військово-морської бази ВМС ЗСУ – ім'я Юрія Олефіренка.

2017 рік

Почесні найменування присвоєно 5-м бригадам та 1-му полку:

- 24-й окремій механізованій бригаді – імені короля Данила;
- 72-й окремій механізованій бригаді – імені Чорних Запорожців;
- 1-й окремій танковій бригаді – почесного найменування «Сіверська»;
- 16-й окремій бригаді армійської авіації – почесного найменування «Броди»;
- 48-й інженерній бригаді – почесного найменування «Кам'янець-Подільська»;
- окремому президентському полку – імені гетьмана Богдана Хмельницького.

2018 рік

Почесні найменування присвоєно 6-м бригадам, 1-му полку, 1-му вищому військовому навчальному закладу:

#ВИШКІЛ

- Військовому інституту телекомунікацій та інформатизації» – почесного найменування «імені Героїв Крут»;
- 93-й окремій механізованій бригаді – почесного найменування «Холодний Яр»;
- 30-й окремій механізованій бригаді – імені князя Костянтина Острозького;
- 56-й окремій мотопіхотній бригаді – почесного найменування «Маріупольська»;
- 55-й окремій артилерійській бригаді – почесного найменування «Запорізька Січ»;
- 15-й бригаді транспортної авіації – імені авіаконструктора Олега Антонова;
- 406-й окремій артилерійській бригаді – імені генерал-хорунжого Олекси Алмазова;
- 3-му окремому полку Спеціального призначення – імені князя Святослава Хороброго.

2019 рік

Почесні найменування присвоєно 12-м бригадам, 2-м батальйонам, 1-му військовому навчальному закладу, 1-му центру:

- 57-й окремій мотопіхотній бригаді – імені кошового отамана Костя Гордієнка;
- 58-й окремій мотопіхотній бригаді – імені гетьмана Івана Виговського;
- 26-й артилерійській бригаді – імені генерал-хорунжого Романа Дашкевича;
- 36-й окремій бригаді морської піхоти – імені контр-адмірала Михайла Білінського;
- Військово-морському ліцею – імені віце-адмірала Володимира Безкоровайного;
- 17-й окремій танковій Криворізькій бригаді – імені Костянтина Пестушка;
- 28-й окремій механізованій бригаді – імені Лицарів Зимового Походу;
- 92-й окремій механізованій бригаді – імені кошового отамана Івана Сірка;
- 456-й бригаді транспортної авіації – імені Дмитра Майбороди;
- 14-й окремій механізованій бригаді – імені князя Романа Великого;
- 11-й бригаді армійської авіації – почесного найменування «Херсон»;
- 13-му окремому десантно-штурмовому батальйону - імені Героя України полковника Тараса Сенюка;
- 19-й ракетній бригаді – почесного найменування «Свята Варвара»;
- 46-му окремому штурмовому батальйону 54-ї окремої механізованої бригади – почесного найменування «Донбас»;
- 201-й зенітній ракетній бригаді – імені гетьмана Пилипа Орлика;
- 73-му морському центру спеціальних операцій – імені кошового отамана Антіна Головатого.

Цьогоріч на озброєння війська прийнято 35 нових зразків ОВТ

#ОЗБРОЄННЯ

Серед нових зразків ОВТ, які у 2019-му підсилили вітчизняне військо, зокрема, станція контрбатарейної боротьби 1Л220УК «Зоопарк-3», бойова машина ЗРК «Оса-АКМ», бронеавтомобіль «БАРС-8», некеровані авіаційні ракети РС-80 (з кумулятивно-осколковою бойовою частиною), РС-80ГММ (з габаритно-масовим еквівалентом бойової частини, БПАК Spectator-M1, автоматизована система управління авіацією та ППО «Вертикаль», ручні термобаричні гранати РГТ-27С, РГТ-27С2, машини командно-штабні К-1450-03, К-1450-01 (на базі БТР-3КШ) «Світязь», 30 мм гранатомет КБА-117, навчально-тренувальний комплекс вертольота Мі-24 та інші.

Безпілотний авіаційний комплекс поля бою Spectator-M1

Призначений для аерофотозйомки та авіарозвідки, моніторингу державного кордону, водних і лісових масивів, нафто- і газопроводів, може використовуватись у пошуково-рятувальних операціях.

Загальні ТТХ:

- Передача видової інформації від цільового спорядження не менше ніж, км – **25**
- Макс. радіус дії (в керованому режимі) не менше ніж, км – **30**
- Макс. радіус дії (в автоматичному режимі) не менше ніж, км **50**
- Макс. тривалість польоту, хв. - **120**
- Крейсерська швидкість польоту, км/год - **70**
- Час розгортання, хв - **15**

Бронеавтомобіль «БАРС-8»

Призначений для транспортування особового складу підрозділів та їхньої вогневої підтримки в бою, здійснення маршів по всіх видах доріг та в умовах бездоріжжя, в будь-який час доби, у будь-яких метеорологічних та фізико-географічних умовах.

Загальні ТТХ:

- Повна маса, кг – **10000**
- Кількість посадкових місць – **2 + 6**
- Вантажопідйомність, кг – **2000**
- Швидкість руху, км/год – до **120**
- Ємність паливних баків, л – **197**

Двигун:

8-циліндровий з турбонаддувом 6,7 Cummins/V8 Turbo diesel

Максимальна потужність, к.с. – **350**

Подолання перешкод:

- Максимальний кут підйому, ^{o} – **60**
- Максимальний кут крену, ^{o} – **40**
- Вбрід (без підготовки), м – **0,76**

Радіолокаційний комплекс розвідки вогневих позицій 1Л220УК «Зоопарк»

Призначений для визначення координат вогневих позицій мінометів, артилерії та стартових позицій ракет за першим пострілом (або пуском) та ведення контролю стрільби.

Загальні ТТХ:

- Час повного розгортання (згортання), хв - **15 (10)**
- Відстані розташування РЛК від лінії бойового зіткнення, км:
  - максимальна - **20**
  - мінімальна - **8**
- Дальність розвідки вогневих позицій, км:
  - мінометів - **20..24/25**
  - артилерії - **23..28/28..29**
  - РСЗВ - **38..39/55..59**
- Сектор електронного огляду, °:
  - за азимутом - **60(30)**
  - за кутом місця - **40(+25/-15)**

30-мм автоматичний гранатомет КБА-117

Призначений для ураження живої сили та вогневих засобів противника, розташованих поза укриттям, у відкритих окопах (траншеях) та за природними складками місцевості (в лощинах, ярах).

Загальні ТТХ:

- Калібр, мм - **30**
- Вага не більше ніж, кг - **18**
- Темп стрільби, постр./хв - **400-470**
- Прицільна дальність не менше ніж, м **1700**
- Режим стрільби - одиночний та автоматичний
- Постріл - ВОГ-17 (ВОГ-17М)

Модернізована БМ 9А33БМД ЗРК «Оса-АКМ»

Призначена для протиповітряної оборони військ та їхніх об'єктів у ході бойових дій, а також на марші.

Загальні ТТХ:

- Бойова маса, т – **14,2**
- Екіпаж – **4**
- Швидкість руху, км/год.:
  - по ґрунту – **30**
  - по шосе – **60**
  - на плаву – **8**
- Запас ходу, км – **500**
- Макс. кут підйому, ° – **30**
- Час розгортання (згортання), хв – **3-5**

Бойові можливості:

- Зона ураження, м:
  - по висоті – **15...5000**
  - по дальності – **1500...10300**
- Макс. швидкість цілі, м/с – **500**

Дальність виявлення цілей:

- На мінімальній висоті, км – **8,5-26**
- На максимальній висоті, км – **45**

Комплекс «Мандат-Б1Е»

Призначений для виявлення та радіоподавлення короткохвильових і ультракороткохвильових ліній зв'язку з фіксованими робочими частотами та ліній з програмною перебудовою робочої частоти прицільними за частотою і часом, а також загороджувальними перешкодами.

Склад комплексу Р-330УМ:

- станція Р-330РДМ;
- станція Р-330КВ1М;
- станція Р-330УВ1М;
- станція Р-330УВ2М.

Станції комплексу розміщені на базовому шасі КрАЗ-6320.

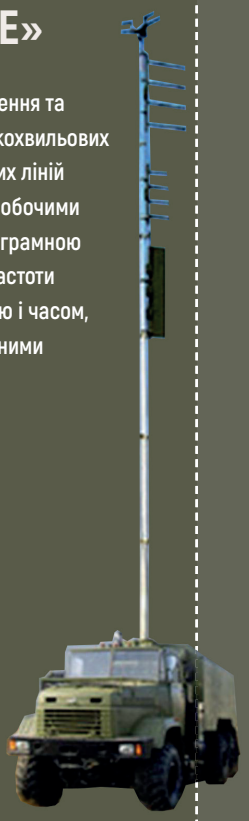

Р-330 УВ1

Діапазон робочих частот, МГц –	**30-230**
Дискрета налаштування частот сигналу перешкод, кГц –	**1**
Види випромінюваних перешкод: ЧМ, ЧМн, ЧМн тональними полосами, зовнішня модуляція	
Прицільне придушення сигналів з програмно-перебудованими робочими частотами зі швидкістю, стрибків/сек. до –	**1000**
Чутливість панорамного радіоприймального пристрою, мкВ, не менше ніж	**1**
Чутливість радіоприймальних пристроїв слухового контролю, мкВ	**0,1 - 1,5**
Потужність передавача, кВт, не менше ніж:	
- у діапазоні частот 30 - 180 МГц	**1**
- у діапазоні частот 170 - 230 МГц	**0,3**
Енергопотенціал сигналу перешкод, кВт, не менше ніж	**2**
Квазіодночасне придушення ліній зв'язку з фіксованими робочими частотами, до	**12**
Квазіодночасне придушення мереж з ППРЧ, до	**2**

Державні випробування модернізованих ракетних комплексів «Вільха-М» та протикорабельного «Нептун» на завершальному етапі

«Нептун» дістане і за 300 км від нашого берега

Україна активно зміцнює свій «ракетний щит». Про це вкотре засвідчили пуски з бойовою стрільбою, які відбувалися протягом цього року. Зокрема перевіряли як модернізовані ракети з підвищеною дальністю «Вільха-М», так і нову розробку з касетною бойовою частиною – «Вільха-Р». До речі, відмінність між старою і новою «Вільхою» в точності, а головне – дальності враження.

Як повідомили у Генеральному штабі, випробування «Вільха-Р» успішно завершені – ракету прийнято на озброєння. А щодо ракет «Вільха-М», то у разі успішного завершення державних випробувань згаданих модифікованих ракет планується прийняти їх на озброєння українського війська.

Заради об'єктивності слід визнати, що приділяти належну увагу ракетним комплексам почали після російської агресії на Сході України, коли стало очевидним, що вітчизняний «ракетний щит» потребує принаймні вдосконалення тактико-технічних характеристик наявних зразків.

До честі профільних підприємств вітчизняної «оборонки», наша держава змогла відновити повний технологічний процес без використання будь-яких імпортних матеріалів чи комплектування й почала активно розвивати власні технології. Зрештою це втілилося у створення ракетного комплексу з коригованим боєприпасом «Вільха», який, нагадаю, вперше випробували в березні 2016 року. Кожна пускова установка має 12 ракет калібру 300 міліметрів. Для відстрілу залпом усього пакета знадобиться 48 секунд. Ще одна перевага – один такий залп може вразити 12 окремих цілей, адже кожна ракета летить за власною траєкторією. Якщо базова версія вражає цілі на відстані 70 км, то модифікований комплекс «Вільха-М» здатний знищити противника на значно більшій відстані – до 130 км.

Але його головна особливість – унікальна система керування. Вона дозволяє коригувати політ завдяки імпульсним двигунам, а система наведення дає можливість коректувати траєкторію ракети вже безпосередньо під час польоту.

Ще одним вагомим внеском у зміцнення «ракетного щита», безумовно, можна

Реактивна система залпового вогню «ВІЛЬХА» призначена для ураження на дальніх відстанях броньованої, легкоброньованої та неброньованої техніки, живої сили противника, руйнування командних пунктів, вузлів зв'язку. Особливістю є те, що на початковій ділянці траєкторії корекція польоту ракети забезпечується за допомогою імпульсних двигунів, що зводить до мінімуму відхилення ракети від заданої траєкторії. На кінцевій ділянці польоту ракета наводиться на ціль інерціально-супутниковою системою керування за допомогою аеродинамічних рулів. РСЗВ «ВІЛЬХА» забезпечує формування індивідуального польотного завдання для кожної ракети, що дає можливість одним залпом уразити декілька цілей.

Тактико-технічні характеристики реактивної системи залпового вогню «Вільха»

- Кількість ракет у пакеті напрямних - **12 шт.**
- Максимальна дальність стрільби - **до 125 км**
- Довжина ракети - **7600 мм**
- Калібр ракети - **300 мм**
- Маса ракети - **860 кг**
- Система наведення - **INS+GPS**
- Кількість каналів управління - **12**
- Тривалість повного залпу - **< 40 с**
- Час контролю ракети - **< 3 хв.**
- t°C навколишнього середовища - **-40...+55 °C**

#ОЗБРОЄННЯ

вважати нещодавні вдалі випробування протикорабельної крилатої ракети Р-360 комплексу РК-360МЦ «Нептун». Дальність її ураження становить близько 300 кілометрів, що дозволяє захищати акваторію Чорного і Азовського морів навіть із берега. За словами генерального конструктора - генерального директора ДП «Державне київське конструкторське бюро «Луч» Олега Коростельова, закінчення цього етапу означає, що розробка Р-360 як літального апарата завершена. При цьому він додав, що на наступному етапі випробування будуть направлені на бойові характеристики ракети.

Звісно, що застосування протикорабельних ракет має свою специфіку, яка полягає в тому, що їм необхідна надзвичайно висока точність. Оскільки для того, щоб влучити в порівняно невелику та ще й рухому ціль на величезній відстані, потрібні дещо інші підходи в самій конструкції ракети, а також надзвичайно точні системи наведення. До того ж, аби не потрапити в приціл протиракетних засобів противника, така ракета має летіти на висоті не більше ніж 5 метрів над водою.

Універсальність ракети «Нептун» полягає в тому, що її можна запускати з берегових комплексів, з борту кораблів і навіть з-під крила бойових літаків. Спеціально під оснащення цими ракетами внесено зміни до проєкту швидкохідних ракетних катерів «Лань», також ними планують оснастити ракетні катери «Веспа» та корвет «Володимир Великий».

Словом, успішні випробування нових українських ракет засвідчили, що наша держава активно нарощує як технологічний, так і оборонний потенціал. І прийняття на озброєння українського війська модернізованих ракетних комплексів «Вільха-М» та протикорабельного «Нептун» стануть вагомими аргументами для стримування російського агресора.

Сергій ВОРОНКОВ

«Нептун» – комплекс крилатих ракет наземного базування з протикорабельною ракетою, призначений для ураження бойових кораблів та берегових радіоконтрастних цілей у простих і складних метеорологічних умовах, у будь-який час доби.

Тактико-технічні характеристики ракетного комплексу РК-360МЦ «Нептун»

- Дальність стрільби – **7...280 км**
- Віддаленість позиції від берегової смуги - **< 25 км**
- Максимальна кількість ракет у залпі з чотирьох пускових установок – **16 шт.**
- Інтервал пуску в залпі – **3...5 с.**
- Макс. швидкість руху: по шосе – **70 км/год.**
- по грунт. дорогах – **20 км/год.**
- Час розгортання комплексу на позиції – **до 15 хв.**
- Запас руху комплексу по суходолу – **до 1000 км**

Ракета Р-360

- Максимальна дальність пуску – **280 км**
- Діапазон висот польоту ракет над гребнем хвиль на кінцевій ділянці траєкторії – **3...10 м**

До складу системи входять:

- рухомий командний пункт
- уніфікована пускова установка
- транспортно-заряджальна машина;
- транспортна машина
- комплект наземного обладнання.

40-мм автоматичний гранатомет УАГ-40

Призначений для ураження живої сили і вогневих засобів противника у відкритих окопах і за природними складками місцевості (в потоках, ярах, на зворотних схилах гір), а також в укріплених позиціях і легкобронькованої техніки.

УАГ-40

- Калібр, мм – **40х53**
- Довжина, мм – **960**
- Висота, мм – **210**
- Довжина ствола, мм – **460**
- Швидкість гранати, м/с – **242±6**
- Темп стрільби, постр./хв. – **400**
- Прицільна дальність, м – **1500**
- Макс. дальність пострілу, м – **2200**
- Маса без б/п та станку, кг – **17**
- Маса станку-треноги, кг – **14**

Механізм УАГ-40 побудований на основі автоматики з вільним затвором. Наколювання капсуля і постріл відбуваються у накаті затвора. Гранати – високошвидкісні. Використовують усі типи гранат стандарту НАТО. УАГ-40 має систему пониження імпульсу віддачі. Це фрикційний демпфер затвора, дульне гальмо і триступенева нарізка ствола.

Управління гранатометом здійснюється двома рукоятками, розташованими в задній частині корпусу або однією рукояткою і плечовим упором. Для зручності оператора рукоятки можуть займати горизонтальне або вертикальне положення. Права рукоятка оснащена спусковою клавішею. Спускова клавіша має два режими – для одиночних пострілів і для серійних.

Спускова клавіша і затвор обладнані фіксаторами, які унеможливлюють несанкціонований постріл у будь-яких умовах, зокрема падіння, тряску, вібрацію, удари з будь-якого боку. Гранатомет може встановлюватися на різноманітні бойові модулі.

Сергій ВОРОНКОВ

«СІ БРИЗ-2019»

Українсько-американське командно-штабне навчання

Дата: 01.07.-12.07.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:
Акваторія Чорного моря
у р-ні м. Одеса, полігони ЗС України

КРАЇНИ-УЧАСНИЦІ:

Україна, США, Велика Британія, Польща, Туреччина, Румунія, Болгарія, Грузія, Молдова, Латвія, Литва, Канада, Естонія, Швеція, Норвегія, Данія, Греція, Франція, Італія

УСЬОГО В НАВЧАННІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

2900 в/сл.
33 кораблів
27 літаків та вертольотів

«РЕПІД ТРАЙДЕНТ-2019»

Українсько-американське командно-штабне навчання

Дата: 13.09.-28.09.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:
Міжнародний центр
миротворчості та безпеки

КРАЇНИ-УЧАСНИЦІ:

Україна, США, Велика Британія, Туреччина, Румунія, Болгарія, Грузія, Польща, Литва, Молдова, Канада

УСЬОГО В НАВЧАННІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

3600 в/сл.
≈600 одиниць техніки

#НАВЧАННЯ

«КЛЕНОВА АРКА-2019»

Багатонаціональне командно-штабне навчання

Дата: 28.10.-08.11.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:
Навчальний центр ВДВ, м. Житомир

КРАЇНИ-УЧАСНИЦІ:

Україна, Канада, Польща, Румунія, Литва, Чорногорія, Болгарія, Грузія, Північна Македонія

УСЬОГО В НАВЧАННІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

≈300 в/сл.

«РІВЕРАЙН-2019»

Українсько-румунське тактичне навчання

Дата: 04.09.-06.09.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:
р. Дунай,
акваторія Чорного моря

КРАЇНИ-УЧАСНИЦІ: Україна, Румунія

УСЬОГО В НАВЧАННІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

≈400 в/сл.

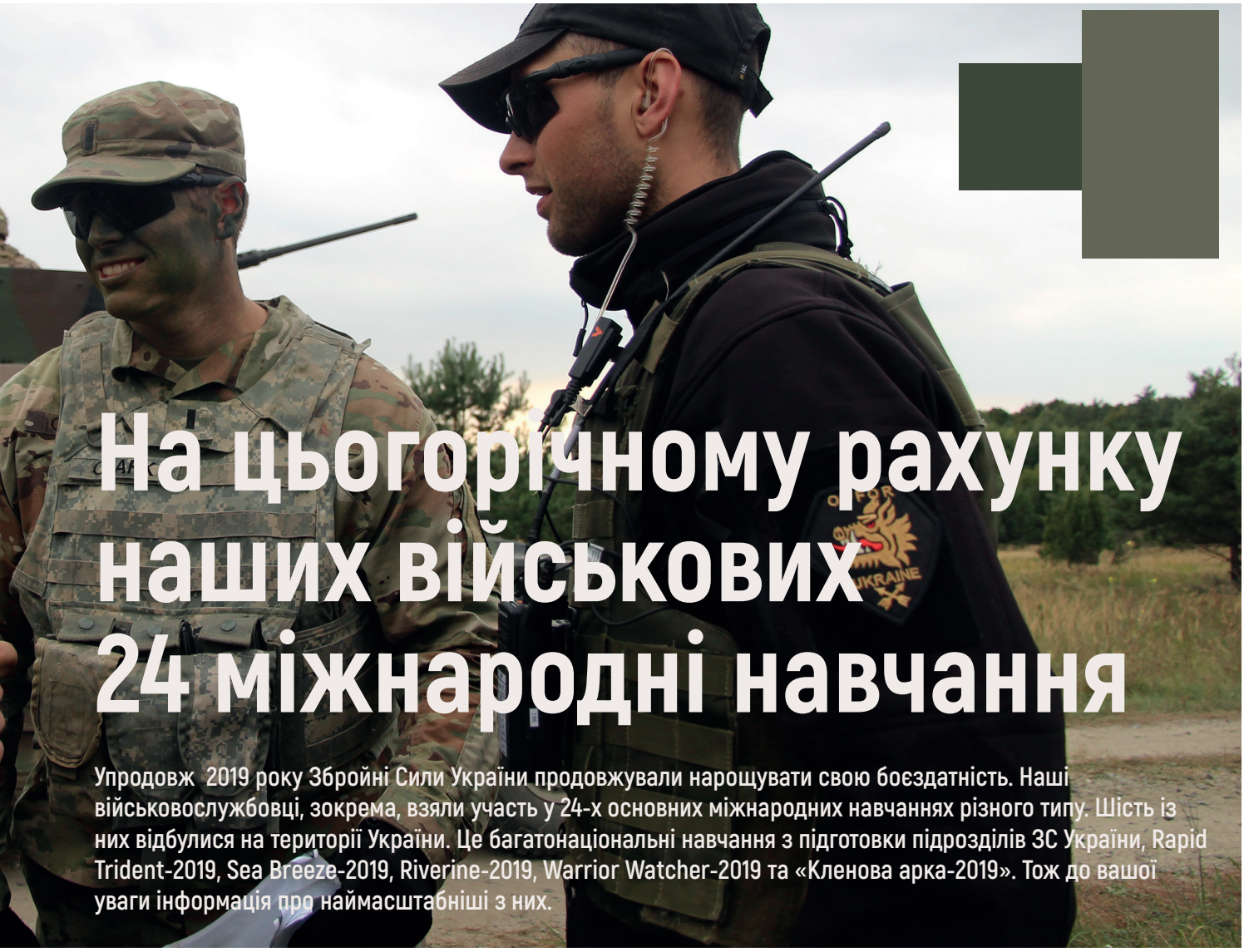

На цьогорічному рахунку наших військових 24 міжнародні навчання

Упродовж 2019 року Збройні Сили України продовжували нарощувати свою боєздатність. Наші військовослужбовці, зокрема, взяли участь у 24-х основних міжнародних навчаннях різного типу. Шість із них відбулися на території України. Це багатонаціональні навчання з підготовки підрозділів ЗС України, Rapid Trident-2019, Sea Breeze-2019, Riverine-2019, Warrior Watcher-2019 та «Кленова арка-2019». Тож до вашої уваги інформація про наймасштабніші з них.

SEA BREEZE-2019

У цьогорічних українсько-американських навчаннях Sea Breeze-2019 взяли участь майже три тисячі осіб та було задіяно понад 30 кораблів. Як і торік вони проходили в північно-західній частині Чорного моря, в портах, аеропортах і на полігонах Одеської та Миколаївської областей.

Загалом під час навчань корабельні екіпажі пройшли в морі близько 2500 миль, авіатори налітали більше ніж 300 годин, морські піхотинці виконали понад три сотні стрибків із парашутом, близько 300 годин під водою провели дайвери.

Справжньою новацією цього року стало відпрацювання річкового елементу. За легендою навчань, противник намагався заблокувати вихід до моря із річки Дунай. Корабельно-катерний склад Морської охорони отримав завдання забезпечити супроводження транспортних цивільних суден через гирло Дунаю до Чорного моря.

RAPID TRIDENT-2019

На відміну від усіх попередніх навчань, цьогорічні поставили впевнений рекорд із залучення особового складу, бойової техніки та озброєння: майже 3600 військовослужбовців та 600 одиниць техніки, що одночасно діяли на навчальних ділянках полігона. Унікальними були також і завдання, які підрозділи з різних країн виконували у тісній взаємодії.

На цьогорічних навчаннях, окрім іншого, відпрацьовувала свої дії багатонаціональна дивізія, яка протидіяла зовнішньому агресору. За легендою, ворог використовував «арсенал» гібридної війни: посилював свій воєнний потенціал, нарощував угруповання поблизу кордонів, приховано підтримував терористичні угруповання, проводив інформаційно-психологічні операції та намагався дестабілізувати суспільно-політичну обстановку. Впродовж двох тижнів українські військові разом зі своїми іноземними колегами вчилися протидіяти цим загрозам.

Також уперше, і не лише в рамках міжнародних навчань Rapid Trident, відбулося спільне навчання з бойовою стрільбою об'єднаного українсько-американського підрозділу.

Цьогоріч традиції RapidTrident поповнилися ще однією сторінкою. Військовослужбовці різних країн змагалися у силових вправах. Окрім іншого, перетягували на 20 метрів БМП-1, вага якої становить близько 13 тонн.

«Ангели» стріляють з лука:

«Тайра» – учасниця INVICTUS GAMES

Киянка Юлія Паєвська, яку на фронті знають більше як «Тайра», пішла на фронт після подій на Майдані. Тренер з айкідо з 20-річним стажем за час війни на Донбасі врятувала понад 500 наших захисників – спочатку як командир евакуаційно-медичного добровольчого підрозділу «Ангели Тайри». А більше року тому вона підписала контракт із ЗСУ. Визнана «Народним Героєм України». Тепер «Тайра» – командир евакуаційного відділення 61-го мобільного госпіталю та учасниця «Ігор нескорених», активно готується до міжнародних змагань у складі Національної збірної.

«...УСІ, КОГО ЕВАКУЮВАЛА, – БРАТИ, БЕЗ ВИНЯТКУ!»

Для Юлії врятовані бійці – брати, а підрозділи – родини. Навіть учасники проєкту зазначають: «Хто не знає Тайру? Тайру знають усі!»

– Мій шлях почався з Майдану. Я весь «двіж» бачила на власні очі, усе це було, немов учора... – каже Юлія.

Спершу надавала меддопомогу під кулями на Грушевського, пізніше викладала тактичну медицину на полігонах військовим, а згодом – на фронті...

– Ми бачили, що тоді постала проблема з наданням первинної медичної допомоги в районі АТО. Вирішили з однодумцями лишитись на фронті. Сформувався колектив під назвою «Ангели Тайри», що досі існує. У них є два крила: одне – цивільне, а друге – військове. Добровольцем допомагала чотири роки, – розповідає Юлія Паєвська.

– Дуже цим пишаюсь, – говорить Юлія про те, що понад рік тому уклала контракт із ЗСУ.

На запитання: як її «затягло» в медицину в іпостасі тренера з айкідо, вона відповіла, що спорт і травми – нероздільні. Тому вчилась і медицині. У житті Юлії так склалося, що їй завжди «щастило» на аварії. У них утрапляли близькі друзі й доводилося їм постійно допомагати.

«Тайра» загалом урятувала понад пів тисячі бійців. – За п'ять років це абсолютно нормально, – скромно говорить Юлія. Не менш важливе те, що тактичній медицині за роки війни вона навчила близько 8 тисяч людей.

Евакуація під обстрілами «на нулях» – завше справа ризикова фізично і складна морально. «Тайра» під час однієї бойової евакуації сама зазнала травми кульшових суглобів.

– Завантажуючи в авто пораненого солідної комплекції, я неоковирно повернулась, упала і не змогла підвестися. Довелося замінювати обидва тазостегнові суглоби. Поставили один титановий ендопротез, а згодом – другий. Виконуючи призначення лікарів, проходила на милицях два місяці, хоча вже готова була зістрибнути з них раніше, – розповідає Юлія.

Тренер і президент федерації айкідо «Мутокукай–Україна» з 5-м рівнем не тільки фізично сильна жінка, а й морально.

– Кожна евакуація специфічна. Щоразу є сюрпризи. Це так само, як немає однакових поранень чи типових за складністю евакуацій. Часто підходять хлопці: «Тайра, ти мене вивозила! Пам'ятаєш?» А я ж не можу пам'ятати всіх. Запитую, яке поранення було, і починаю згадувати, який приблизно рік і де. Одразу впізнаю людину за ситуацією і його поранення. Всі поранені, з якими мала справу – брати, без винятку! – каже Юлія.

За своїми «тяжкими» медик спостерігає, скільки б часу не минуло.

– Іноді зустрічаюся й цікавлюся, як триває лікування. Для мене надзвичайно важливий процес повернення побратимів до повноцінного життя. Щоразу неймовірно радію за їхні успіхи, – розповіла пані медик.

Окрім таланту рятувати, Юлія Паєвська здібна до творчості. Наприклад, професійно займалась дизайном, є художньою керамісткою зі стажем.

– Я взагалі багата на таланти, – сміється пані військова. І «такмед» – теж своєрідна творчість.

«...НАШІ ТІЛА МАЮТЬ ОБМЕЖЕННЯ. АЛЕ НЕ ДУХ!»

– Проєкт Invictus Games – як на мене, це ідеальна ідея. Вирішила взяти участь у ньому, аби своїм прикладом дати поштовх і натхнення пораненим братам. Показати, що життя не закінчується на цьому. Так, мене багато хто знає, тому і прийшла взяти участь, щоб їх підтримати йти вперед, не здаватися. Щоб, коли будуть переглядати Ігри, мої евакуйовані доєдналися до

#ІЗ ТАБОРУ ІG

них наступного року. Напевне, я саме у такий спосіб зможу бути корисною країні. Насправді, наші тіла мають усілякі обмеження, але не дух. Він – незламний. Саме це є гаслом Ігор, – зазначає «Тайра».

Наразі Юлія – єдина жінка у збірній. Звертаючись до команди, тренери говорять: «Слухайте уважно, хлопці й Юлія». А якщо машинально про це забувають, кожен ладен виправити... « І Юля!»

Жінка представлятиме Україну в стрільбі з лука і у пауерліфтингу.

Учасниця говорить, що спробувала себе у цьому виді спорту нещодавно. Для новачків то справа нелегка. На відкритому тренуванні «Тайра» показала майстер-клас. У цьому виді спорту все має бути чітко і злагоджено: слід мати терпіння, величезну концентрацію й неабиякий самоконтроль. Зазвичай перед пострілом лучник має розслабитися, його розум звільняється від сторонніх думок, перш ніж відпустити стрілу.

– Ваша підтримка дуже важлива для наших Нескорених. Підтримайте українську збірну. Завдяки цим хлопцям і дівчатам, ви живете як вільні люди. Це означає: ми добре виконуємо свою роботу, – звернулась до всіх українців учасниця «Ігор нескорених – 2020».

Дарія МАРКЕВИЧ

Вони представлятимуть Україну на змаганнях у Нідерландах

Дмитро Афанасьєв – м. Львів, Національна гвардія України; **Андрій Бадарак** – м. Клевань (Рівненська область), Збройні Сили України (ветеран); **Ігор Безкаравайний** – м. Київ, Збройні Сили України (ветеран); **Олексій Бобчинець** – м. Одеса, Збройні Сили України; **Ігор Галушка** – м. Львів, Національна гвардія України (ветеран); **Іван Герецун** – с. Іспас (Чернівецька область), Збройні Сили України (ветеран); **Максим Єрмохін** – м. Старокостянтинів (Хмельницька область), Збройні Сили України; **Сергій Калитюк** – м. Львів, Збройні Сили України (ветеран); **Павло Ковальський** – м. Луцьк (Волинська область), Збройні Сили України (ветеран); **Віктор Легкодух** – Львів, Збройні Сили України (ветеран); **Іван Лепеха** – м. Рівне, Збройні Сили України (ветеран); **Тема Лукашук** – м. Черкаси, Збройні Сили України (ветеран); **Володимир Мусяк** – м. Теплодар (Одеська область), Українська добровольча армія (ветеран); **Сергій Наумов**– м. Харків, Національна гвардія України (ветеран); **Юлія Паєвська** – м. Київ, Збройні Сили України; **Сергій Прядка** – м. Черкаси, Збройні Сили України (ветеран); **Рустам Росул** – м. Мукачево (Закарпатська область), Державна прикордонна служба України (ветеран); **Іван Рудий** – м. Київ, Збройні Сили України (ветеран); **Родіон Сітдіков** – м. Київ, Національна гвардія України (ветеран); **Василь Стуженко** – м. Кривий Ріг (Дніпропетровська область), Збройні Сили України (ветеран).

«Ігри нескорених – 2020» відбудуться 9-16 травня у Гаазі

«Ігри нескорених» в Україні підтримують українських військових і ветеранів на шляху до фізичного відновлення, психологічної реабілітації та соціальної інтеграції. Ігри мають на меті сприяти розвитку та популяризації спорту як дієвого засобу реабілітації серед поранених бійців, а також спонукати суспільство й державу створювати для цього необхідні умови.

У 2013 році Принц Гаррі відвідав Warrior Games у США й побачив, яку важливу і корисну роль спорт може відігравати у реабілітації поранених, травмованих або хворих військових та ветеранів. Уже у 2014-му заснована Принцом Гаррі Фундація «Ігор нескорених» (Invictus Games Foundation) провела перші Ігри в Лондоні, в яких взяли участь 400 спортсменів із 13 країн.

Другі Ігри відбулися у травні 2016-го в Орландо, а кількість учасників зросла до 500 чоловік із 15 країн. Треті Ігри в канадському Торонто, що відбулись у вересні 2017 року, стали найбільшими змаганнями в історії Invictus Games і запам'яталися всій Україні першим виступом нашої збірної.

У 2018 році Австралія стала четвертою країною, яка приймала «Ігри нескорених». На Ігри приїхали учасники з 18 країн, включно з Україною, які змагались у 11 адаптивних видах спорту.

П'яті «Ігри нескорених» відбудуться 9-16 травня 2020-го в Гаазі (Нідерланди). Збірна України візьме участь у змаганнях у розширеному складі – Фундація «Ігор нескорених» вирішила збільшити квоти української команди з 15 до 20 чоловік.

Хочеш працювати з людьми – йди в сержанти. Таке часто можна почути від досвідчених представників сержантського корпусу ЗСУ. Хочеш бути лідером – йди в сержанти. Так кажуть військові НАТО. Бо у Північноатлантичному альянсі сержант – це лідер, без якого військовий підрозділ повноцінно існувати не зможе. Враховуючи, що Україна на законодавчому рівні затвердила свій шлях до НАТО, то наше військо також виховуватиме сержантів-лідерів.

#ВИШКІЛ

Чому сержантом бути круто?

Комманд-сержант майор Збройних сил США Родні Пламондон сказав: «Сержанти – це хребет армії». А українець Тарас Крупач – офіцер ЛитПолУкрбриг, який 5 років прослужив сержантом, – додав: «Сержант – авторитет для колективу і опора для командира. Наскільки він користується повагою у особового складу, настільки швидко виконуються бойові задачі у підрозділі. Сержанти – невід'ємна і поважна ланка війська». Тож молода людина, що мріє стати сержантом у Збройних Силах України, має бути готовою брати відповідальність на себе та знати, що без неї армія неможлива.

2019 рік додав до переліку переваг сержантської служби декілька пунктів: суттєве збільшення грошового забезпечення, виплата грошової компенсації за піднайом житла, можливість безкоштовної цивільної освіти та безоплатного проживання неодружених військових у казармах поліпшеного типу.

29 листопада Президент України схвалив законопроєкт №0906 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо виконання військового обов'язку та проходження військової служби)». Документ дозволить удосконалити порядок виконання військового обов'язку громадянами України, реалізувати введення нових військових звань сержантського і старшинського складу Збройних Сил України, забезпечивши їхню відповідність еквівалентній колонці NATO Code по STANAG 2116. Прийняття закону створить додаткові мотиваційні чинники для проходження українцями військової служби за контрактом та сприятиме переходу Збройних Сил України на професійну основу за зразком армій західноєвропейського зразка.

2020-й рік у Збройних Силах оголошено роком професійного сержанта.

Як мотивують іти професійною сержантською кар'єрою

Торік досягнуто революційних змін у системі грошового забезпечення сержантського та старшинського складу. Нині тарифні розряди за деякими сержантськими й офіцерськими посадами стали тотожними. Простіше кажучи, нині головний старшина роти (сержант) отримує практично таке ж грошове забезпечення, як командир взводу (офіцер). І така система мотивує сержантів будувати професійну сержантську кар'єру.

Раніше ж картина була наступною. Сержанти отримували грошове забезпечення не набагато більше за рядових. Це призвело до того, що впродовж 2014-2018 років понад 4,5 тисячі сержантів, здобувши вищу освіту, перейшли в офіцерський корпус.

– Тож ми втратили багато професійних головних старшин рот, батальйонів та бригад. Нині працюємо над тим, щоб заповнити цей вакуум, – розповів головний старшина ЗС України старший прапорщик Олександр Косинський. – І от тепер головний сержант роти вже задумується, чи доцільно йому переходити в офіцерський склад на такий же тарифний розряд і починати кар'єру знову, чи краще кілька років прослужити, стати головним старшиною батальйону й отримати грошове забезпечення на рівні командира роти.

Контрактники отримують гроші за піднайом орендованого житла

З 2019 року 4,5 тисячі контрактників (солдати та сержанти) отримують виплати за піднайом житла.

Вже цього року на виплату компенсації в оборонному бюджеті заплановано витратити 688 млн грн, профінансовано – 441,8 млн грн. Заборгованості немає. Якщо часом виплату затримують, то здебільшого через несвоєчасну подачу заявок на фінансування від військових частин, повідомляють у Головному квартирно-експлуатаційному управлінні Збройних Сил України.

Конкретний розмір виплати щороку визначається з огляду на наявний фінансовий ресурс на відповідний бюджетний рік.

Про грошову компенсацію військовослужбовцям за піднайом (найом) житлових приміщень у 2019 році

- **Кому виплачується?**
  – офіцерам (зокрема за призовом);
  – сержантам і солдатам за контрактом;
  – курсантам військових ВНЗ та військових навчальних підрозділів ВНЗ, які мають сім'ї.
- **Коли виплачується?**
  – починаючи з дня регистрації рапорту за місцем проходження військової служби (навчання) згідно з наказом командира в/ч (начальника, керівника ВВНЗ, ВНП ВНЗ);
  – щомісячно (у поточний місяць за попередній) .

- **Який розмір компенсацій?**
  – у місті Київ – **3400** грн на місяць;
  – в обласних центрах – **2550** грн на місяць;
  – в інших населених пунктах – **1700** грн на місяць.
- **За наявності трьох і більше членів сім'ї розміри грошової компенсації збільшуються в 1,5 раза:**
  – у місті Київ – **5100** грн на місяць;
  – в обласних центрах – **3825** грн на місяць;
  – в інших населених пунктах – **2550** грн на місяць.

Неодружені солдати та сержанти жодної копійки не платитимуть за проживання в казармах поліпшеного типу

– Будується ціла мережа службового посадового житла. 184 об'єкти були закладені торік, і вже більше 30 – здані в експлуатацію у військових містечках. Там солдати та сержанти мають можливість селитись. Більшість із таких гуртожитків або, як їх ще називають «казарми поліпшеного типу», призначені для неодружених військових. Так от, після поселення в ці казарми поліпшеного типу, солдати та сержанти абсолютно нічого не платять – ані за оренду, ані за комунальні послуги. Вони живуть безкоштовно – за рахунок Міністерства оборони України, - розповів головний старшина ЗСУ, начальник Управління по роботі із сержантським складом Генерального штабу старший прапорщик Олександр Косинський.

Торік внесено зміни в Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їхніх сімей» стосовно надання можливості контрактникам отримувати грошову компенсацію за піднайом житла. До цього часу таку преференцію мали лише офіцери. Натепер сержанти й солдати згадану компенсацію вже отримують.

Вища цивільна освіта для сержантів – безоплатна

Натепер сержанти ЗСУ можуть за рахунок Міністерства оборони України здобути вищу освіту за цивільними спеціальностями на рівні бакалавр при вищих військових навчальних закладах.

Для цього щорічно виділяють 250–300 місць. І що важливо, це автоматично знімає питання складання сесії. Щоб її скласти в цивільному виші, військовослужбовцю доводиться йти у свою основну відпустку, бо додаткова не передбачена законодавством, а у військовий виш його направляють у службове відрядження. Така безоплатна освіта дасть сержантам, які вийдуть на пенсію, змогу знайти собі достойну роботу.

Євген ПРОВОРНИЙ, Тетяна МОРОЗ

Від солдата до головного сержанта батальйону

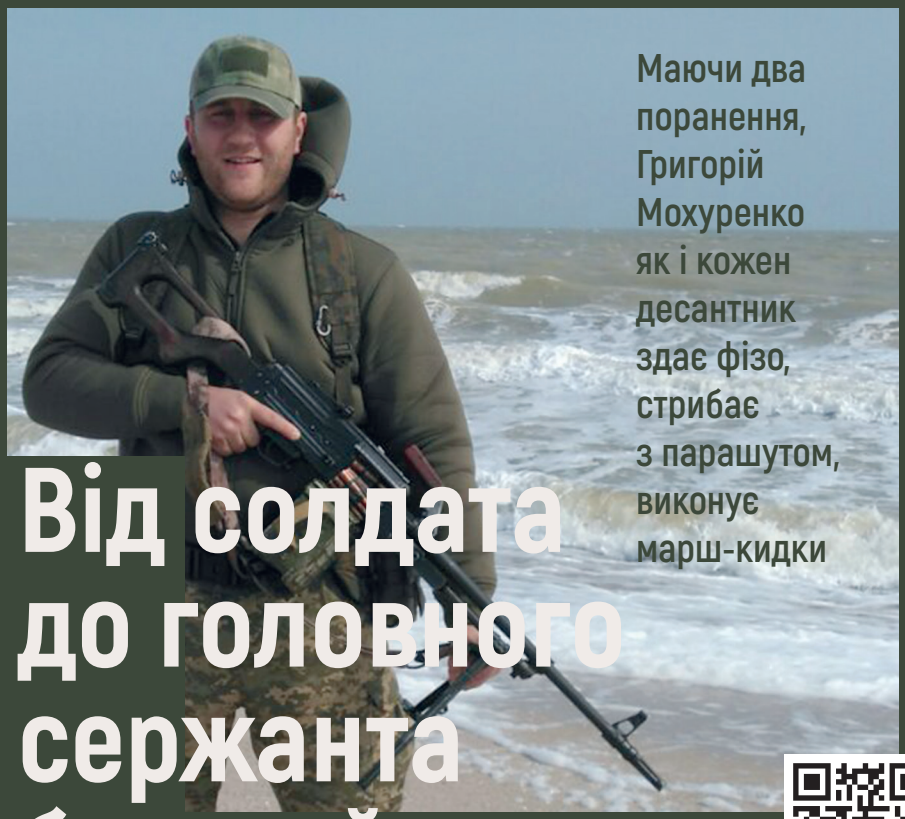

Маючи два поранення, Григорій Мохуренко як і кожен десантник здає фізо, стрибає з парашутом, виконує марш-кидки

...2018-й, Верхньоторецьке. Наш опорник дещо в невигідному положенні. Якби не «зеленка» і маскування, були б у ворога як на долоні. Ніч. Навкруги тиша. Перед обстрілами вона завжди якась особлива. Навіть пташки не співають.

Аж раптом обстріл. Перші міни лягли біля нашого ВОПу. Решта – все кучніше наближалися до посту. Ми – в укритті, перечікуємо обстріл. Година, дві... Не припиняють. Викликаємо підкріплення з БТРом, а то окупант геть знахабнів. Очікуємо. Здається, на нас кинули все озброєння, що є в загашниках... Підкріплення немає, хоча мало б бути вже на місці. Напевно, щось сталося. Треба бігти до БТРа, можливо, потрібна допомога.

100 метрів, які розділяли нас із побратимами, подолав за секунди. Купа адреналіну в крові допомагала бігти дуже швидко навіть в екіпіровці. У голові лише одне – що там із хлопцями? Уже потім зрозумів, уся ситуація – фатальна випадковість. Щойно повернув за ріг, побачив наших. Усе гаразд, їдуть, просто припізнилися. Розвертаюся, як наступної миті – два вибухи!

Відлітаю в торішнє різнотрав'я і бачу... як красиво світять зорі... До біса лірику, кожна хвилина дорога! Згрупувався. Так, де поранення? Відчуваю, по нозі пішло тепло... Маякую своїм – не висовуйтесь, справлюсь сам. Поспіхом роззуваюся, перемотую щиколотку, обмацую ногу, ніби решта все ціле, рухатись можу!

Шлях до ВОПу прошкандибав швидко. Добігши, побачив шоковані обличчя побратимів.

– Усе добре, живий. Ви чого?

Виявляється, осколки потрапили і в голову, тож кров залила все обличчя. Просто я не звернув на це уваги. Побачивши себе у дзеркалі, сам злякався. Ще той видок.

Обстріл припинився так само зненацька, як і розпочався. Мене швидко евакуювали до шпиталю. На диво, потрапив на того ж лікаря, що і рік тому. Щоправда, тоді рятували праву ногу.

– Постійним клієнтам – знижка на обслуговування, – сміється лікар. – Але цього разу ти направду вибив собі абонемент. З ноги уламки витягнемо. А от голова – «дзвенітиме» на рамках. Дуже вже близько до нерва. Не ризикуватимемо.

За три тижні мене підлікували, і я повернувся на ВОП. Уже там вийшов із ноги ще один, хоч і невеличкий, але такий дошкульний металевий «привіт від східного сусіда»...

Черкащанин Григорій Мохуренко – головний сержант батальйону 95-ї окремої десантно-штурмової бригади. У свої 32 чоловік пройшов майже всю лінію фронту, починаючи з 2014 року.

– Записуватися у добровольці до військкомату прийшов разом із батьком. Але взяли лише мене. Батько хоч і бойовий, але роки вже не дозволяють йти на контракт, – пригадує Григорій. – На фронт потрапив у складі 128-ї бригади. Якраз під час боїв за Дебальцеве, де залишався до самого виведення. Повернувшись в ППД, я перевівся в іншу бригаду. Захотілося спробувати себе в десанті.

Тут і «виріс» від солдата до головного сержанта батальйону. Перша ротація на Схід уже десантником була на посаді командира відділення швидкого реагування в Авдіївці. Далі було Новгородське і 10 безвилазних місяців, де і дістав своє перше поранення. Разом із бійцем на фронті постійно вівчарка Грей – спеціально навчена на пошук вибухівки та контрабанди.

– Нам його волонтери привезли ще під Крим. Але для всіх він був просто пес. Я ж побачив у ньому неабиякий потенціал. Почав із ним займатися. І вже за рік після підготовки він з'їздив у район бойових дій разом із нами, – розповідає чоловік.

– Грей також має бойове поранення, як і я, під час обстрілу дістав осколок в лапу. Дякувати лікарям, він добре переніс поранення і знову чергує разом із нами.

Маючи два поранення, Григорій Мохуренко все ж не покидає військо. Як і кожен десантник, здає фізо, стрибає з парашутом, виконує марш-кидки. Жодних потурань щодо стану здоров'я, знань та досвіду.

– Навіть не думаю звільнятися. Усю війну доля зводила мене з такими людьми, які вже мали бойовий досвід та кращу підготовку, ніж у мене. У них я і навчився всього, що вмію тепер. Тож нині просто зобов'язаний передати свій досвід підлеглим.

Ярослава ЗОРІНА

Що робить Олександра серед артилеристів?

28-річна Олександра за освітою – вчитель фізкультури. Проте молода жінка й мама вирішила пов'язати долю з військом. До того ж обрала не штабну посаду, а службу в бойовому артилерійському підрозділі.

– Розвідник-далекомірник солдат Олександра Стельмах прийшла до нас зовсім недавно, лише в серпні, – розповідає командир дивізіону підполковник Геннадій Хабло. – Та не повірите: деякі завдання вона виконує значно швидше, аніж вісімдесят відсотків офіцерів-артилеристів! Наприклад, швидкість розрахунків під час вирішення топогеодезичних задач у неї просто феноменальна!

Саша хотіла піти до війська одразу після початку війни. Втім, на той час її дітям минуло один і два рочки. Тож, звісно, ні про яку армію мови не було. Але щойно малеча підросла, Олександра вирішила одягнути військовий «піксель».

Навчальна частина в Старичах, і ось в останній місяць літа цього року жінка прийшла служити до 26-ї артилерійської бригади імені генерал-хорунжого Романа Дашкевича в рідному Бердичеві. Прийшла як щойно підготовлений молодий фахівець на посаду навідника гармати 2А36 «Гіацинт-Б».

– Ви ж розумієте: коли до підрозділу приходить нова людина, одразу до неї придивляєшся, – пояснює секрет успіху підлеглої командир батареї капітан Ілля Котов. – Вона прийшла навідником, але в артилерійських підрозділах є такі військово-облікові спеціальності, які вимагають від військового не лише навичок, а й інтелекту, логічного мислення, високого рівня підготовки. Це, наприклад, посади оператора-топогеодезиста, розвідника-далекомірника. Тож підібрати кандидатів туди завжди нелегко. Доводиться прискіпливо підходити до відбору, довго вивчати, а потім, уже після призначення – поступово і серйозно готувати фахівця.

Комбат розповів, що в очах Олександри одразу помітив якийсь вогник – видно, що вона, ще не маючи досвіду і отримавши мінімум теорії, вже щось розуміє.

– Я почав ставити їй запитання, давати завдання на логіку. І вона відверто здивувала! – продовжує комбат. – Деяким офіцерам, які мають за плечима чотири-п'ять років навчання в академії, я це по пів року пояснював!

Зі складними артилерійськими завданнями вона справляється з легкістю. До того ж довела це на полігоні, де підрозділ готувався до конкурсу на найкращу артилерійську батарею Сухопутних військ! Спершу змагання відбувалися в індивідуальній, спеціальній і спортивній номінаціях. Згодом воїни-артилеристи показували теоретичні знання, фізичну витривалість на смузі перешкод, навички з тактичної медицини, евакуюючи умовних поранених із бойових машин. Ну і вінцем конкурсу стали, природно, бойові стрільби.

Саша Стельмах із 26-ї бригади виявилася справжнім відкриттям. Ніхто не вірив, що вона стала найкращою з-поміж розвідників-далекомірників уже за два місяці після навчального центру! Та зоряна хвороба Саші не світить: вона – дівчина серйозна. Отримавши відзнаку командувача Сухопутних військ, у складі батареї вона вирушила до району виконання завдань за призначенням.

Олексій ТРИГУБ

Пільги учасникам бойових дій

Медичні

- безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;
- першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);
- безкоштовне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або отримання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування;
- щорічне медичне обстеження та диспансеризація із залученням необхідних фахівців;
- першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних установах, аптеках і першочергова госпіталізація;
- користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи.

Житлово-комунальні

- 75% знижка за квартирну плату та вартість комунальних послуг.
- першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов;
- відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва;
- одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і надвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва.

Грошові

- підвищення пенсій на 1/4 від прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- не обкладаються військовим збором на період участі в АТО;
- щорічна разова грошова допомога до 5 травня;
- додатково виплачується щомісячна грошова допомога на прожиття.

Соціальні

- безоплатний проїзд усіма видами міськтранспорту, безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автотранспортом;
- пільги зі сплати податків, зборів, мита;
- першочергове користування всіма послугами зв'язку;
- учасникам бойових дій на території інших держав надається право на позаконкурсний вступ до вищих навчальних закладів та переважне право на вступ до професійно-технічних навчальних закладів і на курси для здобуття відповідних професій;
- безкоштовне оздоровлення для дітей учасників АТО, підручники, проживання в гуртожитку, соціальні стипендії, повне або часткове навчання за рахунок бюджету, довгострокові кредити на освіту на пільгових умовах, соціальні стипендії.
- виплата допомоги з тимчасової непрацездатності в розмірі 100% середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;
- використання чергової щорічної відпустки у зручний час;
- отримання додаткової відпустки із збереженням заробітної плати строком 14 календарних днів у році;
- переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування в разі ліквідації підприємства, установи, організації;
- час проходження військової служби в особливий період зараховується військовослужбовцям до вислуги років, стажу роботи, стажу роботи за фахом, а також до стажу державної служби в подвійному розмірі.

#СОЦЗАХИСТ

Розмір збільшення винагороди військовослужбовцям за виконання окремих завдань під час безпосередньої участі в ООС

Безпосередня участь у бойових діях

(виплачується військовослужбовцю на підставі бойового наказу)

1 000 грн. (на добу)

Успішне виконання бойового завдання, визначеного розпорядчим документом вищого органу військового управління (виплачується на з'єднання, окрему військову частину, установу)

Бригада	Полк / БТГр	Батальйон / Дивізіон	Рота / Батарея / Взвод / Група
365 400 грн	243 600 грн	121 800 грн	60 900 грн

Винагорода виплачується одноразово та розподіляється відповідним командиром (начальником) з'єднання, окремої військової частини, установи між підпорядкованими військовими частинами (підлеглим особовим складом) з урахуванням їх внеску.

Розмір винагороди військовослужбовцям за безпосередню участь в ООС

Безпосередня участь військовослужбовців у воєнних конфліктах, ООС чи АТО, виконанні бойових завдань на території противника (території між позиціями військ противника та своїх військ):

17 000 грн/міс.

Глибина ротного опорного пункту

- на лінії бойового зіткнення на глибину ротних опорних пунктів першого ешелону; виконання бойових завдань, а також завдань з ведення оперативної (військової, спеціальної) розвідки на території противника (території між позиціями військ противника та своїх військ)

6 500 грн/міс.

Інші місця дислокації в зоні ООС

- в інших місцях дислокації в межах визначеного району воєнного конфлікту (ООС)

Успішне виконання завдання

(виплачується на підрозділ, екіпаж, прирівняні до них підрозділи або особі (у разі самостійного виконання завдання) зі знищення (захоплення) техніки

ЗРК, бойовий літак	121 800 грн
РСЗВ	60 900 грн
військовий літак, тактичний ракетний комплекс	54 810 грн
танк, САУ, бойовий вертоліт	48 720 грн
БМП, БТР, БРДМ	42 630 грн
артилерія, вертоліт, ПТРК	42 630 грн
БПЛА	36 540 грн
ПЗРК	30 450 грн
автомобіль	12 180 грн

Мова позначень і жестів спецпризначенців

Ні радіозв'язок, ні стільниковий телефон не зможуть замінити мову жестів, яка є лаконічним і безшумним способом спілкування. Для цього необхідно добре бачити того, кому треба повідомити важливу інформацію, ну і, звичайно, розуміти його відповідь. З цією метою створено цілу систему сигналів. Жести застосовують у ситуаціях безпосереднього контакту з ворогом, у той час, як інші засоби зв'язку є демаскувальними.

Цифри. Тут маємо набір жестів із цифрами від 1 до 10 для позначення кількості ворогів, своїх людей, пострілів, гранат тощо.

Шикування. У якому бойовому порядку рухатися підрозділу – колона, ряд, лінія, клин.

Накази. Набір жестів – прикривай, стій, вперед, сюди, пригнись, швидко, тихо, завмри, обійди.

Сповіщення. Набір жестів – зрозумів, не зрозумів, ти, я, неможливо, я лідер, там/туди, точка входу, слухай/чую, дивись/бачу, на позиції, перезарядка.

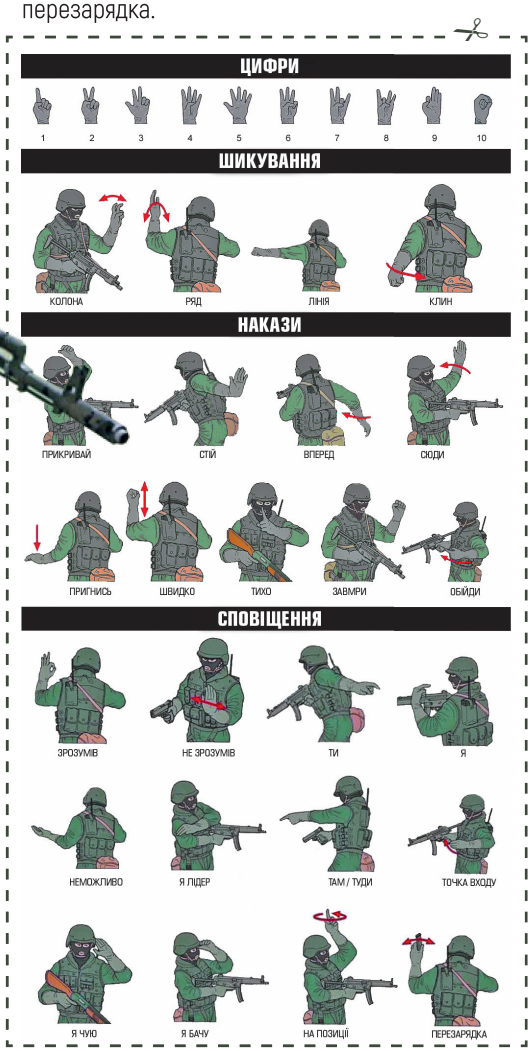

ЩО ПОВИНЕН УМІТИ РОЗВІДНИК?

– досконало знати військову топографію, вміти орієнтуватися на будь-якій місцевості за компасом і картою, по місцевих предметах, швидко і правильно запам'ятовувати потрібні об'єкти, точно вказувати координати;

– вирізняти за зовнішнім виглядом будь-яку зброю ймовірного противника, знати її ТТХ;

– розрізняти належність особового складу противника за формою одягу і знаків розрізнення, а техніки – за розпізнавальними знаками і зовнішнім виглядом;

– за звуками визначати місцеперебування, чисельність і характер дій ворога;

– розуміти тактику дій підрозділів противника, вміти користуватися його зброєю і технікою;

– відмінно володіти технікою маскування і способами безшумного пересування на місцевості;

– володіти всіма способами ведення розвідки: наглядом, підслуховуванням, засадами, нальотами, розвідкою боєм, діяти в дозорі і в охороні;

– таємно і безшумно долати інженерні загородження польового і міського типу, на підручних засобах долати водні перешкоди, добре плавати;

– здійснювати тривалі марш-кидки, влучно стріляти, далеко і точно метати гранату та ніж, досконало володіти прийомами рукопашного бою;

– бути обізнаним із військовою термінологією мови противника, мати навички перекладу документів, допиту військовополонених;

– знати і вміло застосовувати прилади оптичної, радіолокаційної, інженерної та хімічної розвідки;

– володіти вміннями забезпечення життєдіяльності та виживання в екстремальних умовах;

Це лише основні знання і навички. Та й неможливо передбачити все те, що потрібно для розвідника в тилу ворога. На практиці вищеперераховані вміння розподіляються між усіма бійцями розвідгрупи, але в ідеалі ними повинен володіти кожен.

Богдана ДЕРЕШ

#ЛАЙФХАК

Як обдурити тепловізор

Правда й вигадки про прилади нічного бачення

Прожектів щодо захисту від нічного «всевидячого ока» хоч греблю гати. Раз у раз спливають неймовірні легенди: то треба мазатися рідкою грязюкою, то придбати через Інтернет диво-термобілизну й навіть спеціальні захисні костюми. Чи варто все це уваги наших вояків на передовій?

«НАПІВЗРЯЧЕ НІЧНЕ ОКО» – ЛЕТАЛЬНИЙ ВИРОК

Ще років десять тому для виявлення противника в темряві широко використовували класичні прилади нічного бачення (ПНБ). Вони дійсно дають змогу побачити цілі вночі, працюючи за принципом електронного підсилення відбитого від об'єкта спостереження природного освітлення.

Але, по-перше, ПНБ абсолютно даремні в умовах поганої видимості. У тумані, димовій завісі або просто безмісячної ночі ви ними не виявите фактично нічого. По-друге ж, ПНБ самі по собі (завдяки дії електронної начинки) – пречудові маркери для ворога. Противники бачать окуляри працюючих приладів один одного як сяйливу жовто-зелену пляму. І в такій ситуації виживе той із них, хто влучно вистрілить першим.

ВІД ТЕПЛОВІЗОРА УКРИТИСЬ МАЙЖЕ НЕМОЖЛИВО, А ОТ ОБДУРИТИ – ТАК

Тепловізор не потребує природного освітлення об'єктів спостереження. Він сам генерує та приймає інфрачервоне випромінення, перетворюючи його у видиме оком зображення. А оскільки всі об'єкти так або інакше виділяють тепло, стати повністю непомітним для нього можливо лише в капітальних укриттях і шанцях.

Тепловізори гарно функціонують у будь-яку погоду, туман, сніг та коли задимлено. Особливо добре через них проглядаються вогневі позиції.

ТЕХНОЛОГІЯ ОМАНИ ТЕПЛОВІЗОРІВ І ТЕПЛОВІЗІЙНИХ ПРИЦІЛІВ

Вогневі позиції повинні бути такими, щоб більша частина вашого тіла перебувала у «мертвій» для тепловізійних приладів зоні. Простіше кажучи – за кам'яними або земляними спорудами, складками місцевості.

Зменшення виділення назовні вашого тепла досягається комбінуванням та багатошаровістю предметів одягу. Всілякий одяг із часом все одно прогріється й стане помітним для тепловізора. Тож на зимовий однострій не завадить натягнути штатний дощовик, він непоганий термоізолятор.

Чудово маскує від тепловізора... очерет. У його заростях людину прилад фактично не розрізняє. Тепловий потік блокують стебла очерету, в яких циркулюють вода і повітря, що створює охолоджувальний екран.

Теплові «дурилки». Цікаво, але стовбури дерев у теплу погоду нагріваються вдень так, що «світяться» майже всю ніч, і цей ефект можна використовувати, сховавшись за деревами або дерев'яними перешкодами. Те ж саме спрацює, якщо ви грамотно облаштуєте криївку побіля будівель із цегли. А ось узимку цей фокус уже буде неможливим.

У нічних боєзіткненнях ствол зброї після першого ж пострілу буде яскраво і довго «світитися», демаскуючи позицію стрілка. А цигарка, навіть якщо ви ховаєте її в долоню або рукав, буде в тепловізорі практично «прожектором», який яскраво підсвітить ціль для снайпера. У цьому випадку, крім маскування, радять використовувати метод уведення противника в оману штучними тепловими об'єктами.

Це не важко. Металеві банки або коробки з жаром від багаття або запаленою свічкою, розставлені перед позицією на напрямку спостереження, будуть на екрані ворожого тепловізора яскравими плямами близько доби. На їхньому тлі відстежити спостерігача, замаскованого одним із вищевикладених способів, буде важко.

Віктор ШЕВЧЕНКО

#АКТУАЛЬНО

Нове харчування: 2, 21, 52 ...суд

Ті, кому випало харчуватися у солдатських їдальнях до 2017 року, згадують це «харчування» з жахом та відразою. В роки моєї курсантської юності була популярна пісенька «ваше благородіє, пані «столовая», годувала кашею нас ти лише перловою»... Ще один «крилатий» вислів: «за два роки я стільки з'їв вівса, що мені соромно коню в очі дивитися» якнайповніше характеризують той раціон харчування. Чомусь у моєму авіаційно-інженерному військовому училищі культ перловки був такий, що її навіть використовували замість зеленого горошку в салаті на кшталт вінегрету. Це потворне місиво з буряка, цибулі, солоних огірків та перловки гордо йменувалося салатом «Фантазія». Що ще могли «нафантазувати» тоді кухарі годі й згадувати. Лише булочки зі святкового обіду на честь дня авіації з начинкою із сухофруктів, які залишилися після компоту, чого варті! Все це готувалося на комбіжирі й запивалося прозорою рідиною, яка в курсантському фольклорі йменувалася «МОчай» (чай від міністерства оборони). Зрозуміло, що після таких «експериментів» над шлунково-кишковим трактом гастрит та виразка шлунка ставали професійними хворобами військових.

Переваги нової системи харчування

- **На нову систему харчування перейшли:**

2017 рік — **21** військова частина

2018 рік — **52** військові частини

- **Мали перейти:**

2019 рік — **285** військових частин

- **За новою системою збільшено раціон**

з **32** до **396** позицій

- **Додано:**
  - свіжі овочі;
  - фрукти;
  - кава;
  - соки;
  - кисломолочні вироби;
  - кондитерські вироби

- **Електронний каталог дає змогу формувати меню самостійно. ЗСУ відмовляються від послуг фірм-аутсорсерів та самостійно наймати муть кухарів**

АЛЕ 2 серпня 2019 року Окружний адміністративний суд Києва (ОАСК) відхилив протест Міністерства оборони України щодо блокування нової системи харчування за Каталогом у Збройних Силах України. Внаслідок рішення ОАСК відтерміновується запланований перехід 285 військових частин та установ на сучасне харчування.

Заради покращення якості харчування у 2004 році як експеримент був започаткований, а в 2008-му повністю введений у дію аутсорсинг. Суть його полягала в тому, що оборонне відомство закуповувало послуги з приготування їжі в цивільних організацій. З розрахунку 74 грн у день на кожного військовослужбовця, наймалася компанія, яка набирала персонал, закуповувались продукти, з яких готувалися страви у військовій їдальні. Проте в українських реаліях увесь цей ринок фактично захопили кілька компаній-монополістів, які продовжували «годувати» військових, переживаючи насамперед за власну кишеню.

Реформувати процес харчування в ЗС України означало не лише змінити формат роботи з постачальниками, а й сам процес приготування їжі. Восени 2015 року на нове харчування перевели дві військові частини. Тоді пощастило Західній військово-морській базі (м. Одеса) та Національній академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного (м. Львів). Частини з новим харчуванням відмовились від послуг компаній-аутсорсерів. Окрім того, скасовані норми споживання (грами) продуктів харчування. Єдині обмеження - це калорійність, вартість та наявність обов'язкових страв у меню. Перелік продуктів за Каталогом збільшено з 32 до 396!

Реформа харчування військовослужбовців ЗСУ набирала обертів. У 2017 році на нову систему харчування перейшла 21 військова частина, а у 2018 році ще 52. Планувалося, що у 2019 році ще у 285 військових частинах годуватимуть солдатів за новими стандартами. Що таке «нові стандарти»? Це коли у раціоні на постійній основі наявні фрукти, овочі, кава, кисломолочні продукти, кондитерські вироби. Коли є можливість обрати між борщем, юшкою чи супом харчо, скуштувати бограч, запечені реберця, пасту альфредо та багато інших смачних і поживних страв. Одне слово, це коли відвідування їдальні перетворюється на нормальний цивілізований процес, а не «похід за гастритом».

Здавалося, всі мають радіти. Врешті-решт наших військових почали годувати як нормальних людей. Проте знайшлися і незадоволені. Насамперед це фірми-аутсорсери, у яких забрали ласий шматок і можливість набивати власні кишені за рахунок війська. Одна із них навіть подала позов до Окружного адмінсуду Києва і вимагає припинення дії наказу МОУ №90. А це саме той наказ, згідно з яким 285 військових частин мали б перейти на нову систему харчування до кінця цього року. 2 серпня 2019 року суд у межах забезпечення позову видав ухвалу, якою призупинив дію наказу МОУ №90 до винесення рішення. Таким чином військовослужбовцям частин, які ще не перейшли на нову систему харчування, залишається із заздрістю поглядати в бік своїх більш щасливих колег, які вже харчуються за Каталогом.

З таким перебігом подій не згодні не лише солдати, а й керівництво вітчизняного оборонного відомства. Так Міністр оборони України Андрій Загороднюк в інтерв'ю «Радіо Свобода» зазначив: «Ми вважаємо, що та модель, яка є, працює. В кожній частині, в якій ми були, я питав, чи подобається їм Каталог. Питав простих кухарів, простих військовослужбовців. Не керівництво, а простих солдатів. Ми обходили частини, заходили на кухні, і я у кожного питав: «Скажіть, будь ласка, ви харчуєтеся за Каталогом?» Вони кажуть: «Так». «Чи подобається вам, чи покращилося?» Всі кажуть (всі абсолютно!), з ким ми спілкувалися, про те, що Каталог – це дійсно поліпшення, їм подобається, і вони ні за яких обставин не хотіли від нього відходити. Але суд заборонив. Ми будемо з цим працювати. Оскільки ми вважаємо, що це неправильне рішення. Ми будемо оскаржувати, будемо пробивати. Тому що ми вважаємо цю модель абсолютно правильною».

Дуже сподіваюся, що здоровий глузд усе ж таки переможе і врешті-решт лобіо, ризото, банани та ківі стануть звичайними стравами в солдатських їдальнях усіх військових частин.

Андрій ЗАДУБІННИЙ

Топ-5 російських фейків про українську армію

#ВІЙНА НА СХОДІ

Для дискредитації ЗСУ Кремль сьогодні залучає багато сил. Адже українська армія ще у 2014 році стала центром тяжіння, навколо якого об'єдналось українське суспільство, почавши протистояти ворогу. Армія як державний інститут користується найбільшою довірою в населення України, а її розвиток став одним із символів побудови світлого майбутнього. Саме тому серед головних завдань РФ у будь-яких площинах є завдавання якомога більшої шкоди військовим. Аналізуючи інформаційний простір Російської Федерації, чітко бачимо, як тісно пов'язана дискредитація української армії не лише з війною на Сході, а й з подіями в Азовському морі, міжнародними судовими позовами України проти РФ, передвиборчими процесами в державі. Звичайно, найбільше фейків у російських ЗМІ розповсюджується щодо операції Об'єднаних сил, а раніше Антитерористичної операції. Тож пропонуємо переглянути топ-5 російських фейків про українських військових за версією заступниці головного редактора проєкту StopFake Вікторії Романюк.

1. ЗСУ обстрілює «ополченців» снарядами з пропагандою

У грудні 2017 року російські пропагандисти через розгалужену мережу видань та підконтрольних сторінок в соціальних мережах поширювали інформацію про ЗСУ, які начебто обстрілюють цивільних мешканців агітаційними снарядами із листівками. На листівках був зображений стилізований солдат Вермахту із елементами української символіки, на тлі якого розміщено текст російською мовою: «Нам не нужны люди! Нам нужна территория!...Мы скоро будем резать ваших жен и детей, а новый год вы встретите в земле или в тюрьме!» Як зазначав StopFake, інформацію спочатку поширили російські пропагандисти з «Комсомольської правди» Олександр Коц і Владислав Бердичевський з так званої ДНР. Це було стандартною схемою інформаційних атак – пости в соцмережах передруковували спочатку маргінальні, а потім і топові російські ЗМІ. Та спеціалісти з InformNapalm одразу ж встановили підробленість поширюваних фотографій за низкою ознак: неправильне упакування листівок, занадто маленькі воронки від снарядів.

Твіт Олександра Коца про «агітаційний обстріл ЗСУ» із зображеннями, типовими для російського наративу про «українців-фашистів» / stopfake.org

2. Українці воюють на боці ІДІЛ у Сирії

Такий «шедевр» поширювали видання «Зірка», «Лєнта.ру», «Вєсті», зазначаючи, що буцімто сирійські війська взяли штурмом табір «українських бойовиків Ісламської Держави». Доказом слугувало відео, яке активно ширили у російськомовному сегменті Інтернету. На записі видно, як якісь люди зі зброєю, розмовляючи арабською, проникають у приміщення, де знаходять залишені зброю, сигарети Parliament із написом на пачці «Курение убивает», російську газету зі сканвордами. А ще – прапор України на стіні. Відео закінчується сценою перестрілки з противником. Але ні інтер'єр, ні розмови присутніх на відео нічого не вказують ні на назву організації, ні на місце, де відбувалася подія, так само, як і на те, що власники належать до ІДІЛ і тим паче до України. Єдиний елемент, навколо якого і розгорнувся сюжет постановки, – український прапор. Дослідження відео показало, що воно режисоване, зняте за участю сирійців, про що свідчить акцент людей, які говорять, та є продовженням російського міфу про зв'язки України з ІДІЛ.

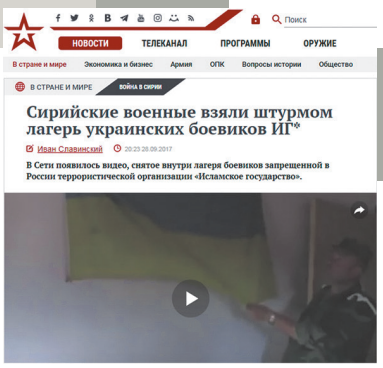

3. Нагородний знак «Учасник АТО» схожий на знаки кайзерівської Німеччини

Російський телеканал RT «проаналізував» нагородну систему в Україні і зробив «висновок», що більшість наших нагород подібні на знаки кайзерівської Німеччини, нагороди третього рейху або копіюють нагороди УПА, УНР. У матеріалі RT говориться, що «наслідувати німецький стиль Міноборони України не звикати». Так, журналісти показують, що нагородний знак «Учасник АТО» «схожий на ювілейні монети, випущені кайзерівською Німеччиною в 1913 році». Бо на обох – птах, що тримає в пазурах змію. Але вони не згадали про те, що птах (найчастіше орел), який бореться зі змією, є символом боротьби добра зі злом. І дуже часто трапляється. Наприклад, на гербах Мексики або того ж російського П'ятигорська!

RT НА РУССКОМ

Все материалы | В России | В мире | Украина | Своими словами | RT360 | RT+ | Видеоклуб

Крестопад: на Украине появятся награды по образцу орденов УПА

17 августа 2016, 22:00

313

В Минобороны Украины озаботились созданием новых наград для солдат и офицеров ВСУ, в том числе для участников «антитеррористической операции» на востоке страны. На это предприятие предполагается потратить 5,5 млн гривен. За образец возьмут знаки отличия УПА и УНР. RT попытался сравнить боевые ордена и медали прошлого и настоящего Украины.

4. Концентраційний табір та могильник в Маріуполі

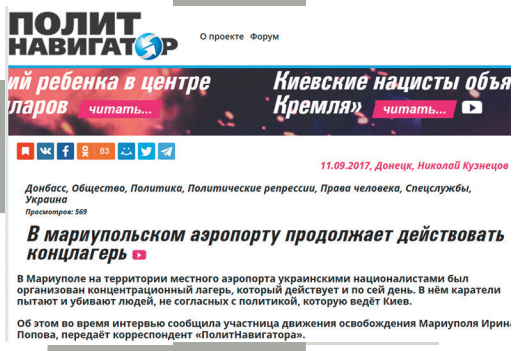
ПОЛИТ НАВИГАТОР

О проекте Форум

ий ребенка в центре ларов читать...

Киевские нацисты объя Кремля» читать...

11.09.2017, Донецк, Николай Кузнецов

Донбасс, Общество, Политика, Политические репрессии, Права человека, Спецслужбы, Украина

Просмотров: 569

В мариупольском аэропорту продолжает действовать концлагерь

В Мариуполе на территории местного аэропорта украинскими националистами был организован концентрационный лагерь, который действует и по сей день. В нём карателипытают и убивают людей, не согласных с политикой, которую ведёт Киев.

Об этом во время интервью сообщила участница движения освобождения Мариуполя Ирин Попова, передаёт корреспондент «ПолитНавигатора».

Уперше цей фейк з'явився в ефірі програми «Специальный корреспондент» на «Россия 24». 1 березня 2016 року. Тоді «офіційний представник» так званої ДНР заявив, що на території аеродрому міста розташований концентраційний табір та могильник з не менше ніж 2,5 тис. тіл людей, які зникли безвісти. Пізніше, 11 вересня 2017 року, відома учасниця сепаратистського «руху за визволення Маріуполя» Ірина Попова розповіла для «Політнавігатора» про концентраційний табір в аеропорту Маріуполя, в якому є розстрільні місця та камери для тортур. У звичній для російської пропаганди манері проводилася паралель між українськими військами та фашистами, адже в матеріалі зазначалося про річницю визволення міста від німецько-фашистських загарбників. Після виступу відомої «активістки» цей фейк прожив недовго.

5. ЗСУ застосовують хімічну зброю на Донбасі

25 грудня 2018 року сепаратистські та російські ЗМІ запустили фейк про нібито постачання хімічної зброї на Донбас за участю спецслужб США і Британії з подальшою метою влаштувати хіматаку на мирних жителів. Мова йшла про Красногорівку, куди на залізничну станцію нібито привезли сині бочки з хімікатами. Але, як відомо, ця станція не працює з початку війни. Журналісти і місцеві жителі, коли поїхали туди перевірити слова Басуріна, виявили там лише іржаві вагони. Навіть залізничні рейки були не подряпані і повністю іржаві, що говорить про те, що ними ніяких поїздів давно не проходило.

ДАН ДОНЕЦКОЕ АГЕНТСТВО НОВОСТЕЙ

Адрес редакц этаж, Большо

ГЛАВНАЯ СТРАНИЦА | ПРЯМАЯ ЛИНИЯ | ПРЕСС-ЦЕНТР | ФОТО | ОФИЦИАЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ | ИНТЕР

В ДНР заявили о прибытии под Донецк ж/д эшелона ВСУ с химическим ядовитым веществом

ДЕКАБРЬ 25, 2018 12:19

Декілька порад з інформаційної гігієни для військовослужбовців

Моніторинг інформаційного простору показує, що на армійській тематиці досить легко робити хайп і навіть використовувати її певними політичними силами для досягнення власних цілей. За даними МОУ, лише за перше півріччя 2019 року було поширено понад 400 оригінальних повідомлень негативної тональності про ЗСУ, що прямо чи опосередковано дискредитують ЗСУ. Значний відсоток із цих повідомлень мають ознаки маніпуляцій громадською думкою, зокрема і думкою військовослужбовців. Саме тому АрміяInform пропонує декілька порад з інформаційної гігієни для військовослужбовців:

1. Якщо після прочитаної новини у вас виникли сильні емоції, навіть позитивні, це означає, що в тексті є маніпуляція. Якщо вам трапляються такі словосполучення, як «експерти вважають», «усім відомо», «ні для кого не секрет» – це ще одна ознака, що хтось намагається нав'язати недостовірну інформацію. Отже, поміркуймо, як змінюється наш емоційний стан після новини, якою лексикою наповнений текст і чи були там факти, а не лише оціночні судження.

2. Обов'язково зверніть увагу на джерело інформації: який сайт чи яка особа опублікувала новину. Якщо новина справжня, про неї напише багато видань із посиланням на офіційні джерела. Якщо стаття не має автора чи підписана як admin або ж вигаданим ім'ям, що неможливо перевірити в ґуґлі, вона найімовірніше є замовною або містить недостовірні дані.

3. Виберіть для себе декілька ресурсів, звідки ви щодня братимете інформацію про події, що відбуваються в Україні та світі. Звичайно, це мають бути провідні українські інформаційні агентства або ж видання, що в рейтингах довіри стоять на перших місцях. Це вбезпечить вас від споживання сумнівної інформації, оскільки на таких ресурсах вона з'являється вкрай рідко або ж узагалі відсутня. У листопаді 2019 року рейтинг онлайн-медіа щодо дотримання журналістських стандартів очолили «Український тиждень», «Укрінформ» та «Ліга».

Пам'ятайте, що споживання інформації лише в соціальних мережах призводить до ефекту «інформаційної бульбашки», яка дає доступ до інформації лише за нашими вподобаннями. У сучасній війні український захисник має не лише бездоганно володіти зброєю та технікою, а й бути вправним воїном на інформаційному фронті.

Соломія ПОДІЛЬСЬКА

Зала Пам'яті – нова традиція українського війська

14 жовтня 2018 року на території Міністерства оборони почала роботу Зала Пам'яті. Меморіальний комплекс створений за зразком канадського Меморіалу миру, розташованого у будівлі парламенту в Оттаві. У столиці Канади подібна зала існує з 1916 року, а хронологія військових утрат канадських збройних сил ведеться на сторінках книг пам'яті до сьогодні. Таким чином Україна долучилася до світової практики вшанування полеглих військовослужбовців.

З 29 серпня 2019-го в Залі Пам'яті вшановують не тільки воїнів Збройних Сил України, а й бійців усіх військових та правоохоронних формувань, які загинули у бойових умовах, виконуючи військовий обов'язок під час проведення миротворчих операцій в гарячих точках світу, під час проведення антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил на Сході України.

Ініціатива створення комплексу належить колишньому керівництву держави та Міністерства оборони України. До проєктування долучились і волонтери. Їм належить ідея облаштування зовнішнього майданчика.

Проєкт комплексу підготовлено Центральним проєктним інститутом Міністерства оборони України – єдиним профільним закладом із проєктування споруд оборонного й спеціального призначення.

У меморіалі щоденно згадують воїнів, які загинули в день ритуалу, починаючи з 1992 року. Після кожного прізвища б'є Дзвін Пам'яті.

На церемонію вшанування загиблих у Залі Пам'яті можуть потрапити всі бажаючі.

Соломія ПОДІЛЬСЬКА

Нам важлива ваша думка про наш дайджест

АрміяInform працює, аби ви першими дізнавалися про все, що відбувається в українському війську.

АрміяInform (armyinform.com.ua) – оперативна інформація, аналітика, ексклюзивні коментарі, інтерв'ю, фоторепортажі, інфографіка, відео з місця події.

Нам важливо те, що цікавить вас.

Інформагентство Міністерства оборони України прагне видавати максимально насичений практично корисним контентом інформаційний продукт. Він має слугувати для вас орієнтиром, порадником, помічником у вирі сучасних подій. Тому для нас важлива ваша думка.

Скануйте QR-код та дайте відповідь на запитання

armyinform.com.ua

press@armyinform.com.ua

fb.com/armiyainform

@army_inform

@armyinformcomua

+38 (044) 285-70-33

АРМІЯ INFORM

Наші партнери:

АРМІЯ FM

ВІЙСЬКОВЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ УКРАЇНИ